Dosarul nr.2-4124/2023
2-23136601-09-2-21092023-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

12 aprilie 2024 mun. Bălţi

Judecătoria Bălţi (sediul central)

Instanţa de judecată, în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Alexandru Roşca
Grefier Cristina Pînzari-Melnic

examinând în şedinţă publică, pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șmulschii Ghenadie către Burlacu Sergiu privind dezmințirea informației false și compensarea prejudiciului moral, -

a constatat

Argumentele participanților

1. La data de 21 septembrie 2023, Șmulschii Ghenadie s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către Burlacu Sergiu privind dezmințirea informației false și compensarea prejudiciului moral.
2. În motivarea cererii reclamantul a invocat că, la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, pârâtul a distribuit pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com. un video întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălți". În acest video, pârâtul în calitate de autor, a relatat un șir de circumstanțe legate de activitatea „Întreprinderii Municipale Apă Canal Bălți".
3. În contextul videoului, pârâtul a declarat următoarele afirmații, „Haideți totuși să vedem care este păienjenișul schemelor și grupărilor implicate în tranzacțiile dubioase și pretinsele delapidări de fonduri din cadrul întreprinderii Municipale Regia Apă canal Bălți (intervalul timpului 36:06 - 36:23). Doamna Irina Zubenina fiind cunoscută prin trecutul său controversat, fiind demisă anterior de Consiliul Municipal Bălți din această funcție (director executiv), conform declarațiilor fostului primar Renato Usatâi pentru beții la locul de muncă și pentru administrare ineficientă, în baza legăturilor sale foarte apropiate cu viceprimarul de Bălți, fost membru al Consiliului de administrare a întreprinderii Municipale Regia Apă Canal, domnul Ghenadie Șmulschii, efectuează achiziții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL „Natantonix", pe această perioadă în sumă de 2 273 879,00 lei. Interesant este de menționat că, conform informației pe care le dețin, conducătorul

întreprinderii SRL Natantonix este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii (intervalul timpului 37:06 - 38:19)".

4. Reclamantul mai invocă faptul că, potrivit cazului respectiv, afirmația pârâtului precum că, conducătorul întreprinderii SRL „Natantonix" este și finul (reclamantului) de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii, este falsă și răspândirea acesteia în contextul videoului întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălți"!", defăimează reclamantul în mod nejustificat și îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, deoarece pârâtul în calitate de autor a utilizat numele reclamantului împreună cu informația minicinoasă dând de înțeles publicului precum că, ultimul este

subiectul unor scheme și grupări implicate în tranzacții dubioase cu delapidări de fonduri din cadrul întreprinderii Municipale Regia Apă Canal Bălți.

5. Menționează reclamantul că, în momentul declarațiilor calomnioase cu răspândirea acestora pe rețeaua de socializare, pârâtul l-a asociat pe reclamant cu o persoană învinuită de comiterea unei infracțiuni pentru delapidarea fondurilor publice, care este prevăzută de art. 191 și art. 332^2 din Codul Penal al Republicii Moldova. Reclamantul ocupă funcția publică de viceprimar al mun. Bălți, iar chestiunea abordată de pârât are un caracter public, or, se discută despre activitatea unei instituții publice, însă acest fapt nu justifică răspândirea de către pârât a informației false despre reclamant, în vederea gradului său de rudenie cu administratorul SRL „Natantonix", într-un context de învinuire infracțională. Prin urmare, dreptul pârâtului la exprimarea opiniei față de problema publică abordată, a fost exercitat în mod abuziv față de dreptul reclamantului la prezumția nevinovăției, la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale, astfel fiind depășită limita admisibilă și încălcat echilibrul dintre drepturile în cauză.
6. Reclamantul mai reiterează că, curtea a considerat că, chiar și în cadrul unei discuții aprinse, nu este compatibilă cu art. 10 din Convenție formularea de declarații acuzatorii sub pretextul exprimării unei opinii de altfel acceptabile și susținerea ideii că acest lucru face să fie tolerabile astfel de declarații care depășesc limitele admisibile ale libertății de exprimare (E.S. împotriva Austriei, pct. 55).
7. În consecința relatării informației false, reclamantul observă o schimbare a opiniei despre sine din partea persoanelor care formează ambianța sa de activitate, totodată simțindu-se discreditat în mod nejustificat în fața opiniei publice.
8. Totodată menționează reclamantul că, informația răspândită de către pârât despre gradul de rudenie spirituală al reclamantului cu administratorul SRL „Natantonix" este falsă, iar legătura acesteia efectuată în contextul

unor circumstanțe de învinuire infracțională are un caracter defăimător, ce în consecință i-a afectat reclamantului dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională cu provocarea afecțiunilor morale, pentru ce și se solicită repararea prejudiciului moral în acest sens. Informația falsă și defăimătoare răspândită de pârât a afectat onoarea acestuia, deoarece a fost relatată în contextul unor acuzații penale în legătură cu încălcarea legii, și în asemenea situație reclamantul a fost apreciat din punct de vedere negativ în fața publicului larg, care a recepționat informația și a format o percepție nefavorabilă despre ultimul în conștiința socială. La fel, prin răspândirea informației false și defăimătoare, reclamantului i s-a afectat și demnitatea umană deoarece pentru ultimul este inacceptabil admiterea unor încălcări legate de acuzația pârâtului, or, funcția publică de viceprimar pe care o ocupă în cadrul Primăriei mun. Bălți, îi asumă un ansamblu de responsabilități legate de respectarea legislației, care nu au fost încălcate. Astfel, pârâtul a reflectat în mod greșit percepția în societate față de reclamant și a atentat la verticalitatea umană

9. Mai mult ca atât menționeaă reclamatnul că, afirmația falsă și defăimătoare, a afectat și reputația profesională a sa, deoarece pârâtul a atentat la calitatea profesională al lui de a gestiona o presupusă situație juridică de evitare a conflictului de interese în sfera de activitate unde își exercită munca, astfel fiind reflectată o percepție eronată publicului care formează conștiința socială.
10. La data de 17 august 2023, reclamantul a înaintat către pârât cerere prealabilă pentru restabilirea dreptului încălcat, astfel solicitând dezmințirea informației false și compensarea prejudiciului moral cauzat în fața publicului, pe cale extrajudiciară, potrivit cerințelor invocate. La data de 18 august 2023, pârâtul a recepționat cererea

prealabilă. Până la etapa actuală, pârâtul nu a răspuns la cererea prealabilă, și în astfel de situație consideră că litigiul respectiv poate fi soluționat prin înaintarea prezentei acțiuni în sectorul justiției cu examinarea cauzei în condiții echitabile.

11. Solicită reclamantul, recunoașterea falsă și defăimătoare informația răspândită de Sergiu Burlacu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com care a afectat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională lui Ghenadie Șmulschii, în următorul conținut, conducătorul întreprinderii SRL Natantonix este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii, expusă în contextul videoului întitulat “Scheme de milioane la întreprinderea “Municipală Apă Canal Bălți”!”.Obligarea pârâtului Burlacu Sergiu să dezmintă următoarea informație falsă și defăimătoare răspândită prin aceeași modalitate ca și videoul întitulat “Scheme de milioane la întreprinderea “Municipală Apă Canal Bălți”!”, la data

de 31 iulie 2023, ora 09:25, de pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com. potrivit următorului conținut, se dezminte informația răspândită de Sergiu Burlacu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, de pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com, expusă în contextul videoului întitulat "Scheme de milioane la întreprinderea "Municipală Apă Canal Bălți"!". Informația cu referire la legătura de rudenie spirituală de naș și fin de cununie dintre Ghenadie Șmulschii și administratorul SRL „Natantonix", nu corespunde adevărului și încasarea din contul pârâtului Burlacu Serghei în beneficiul reclamantului Șmulschii Ghenadie a sumei de 35 000,00 lei, cu titlu de prejudiciul moral, pentru răspândirea informației false și defăimătoare.

12. La data de 30.01.2024, de către reprezentatul pîrîtului Sergiu Burlacu, avocat Igor Ciuru a fost depusă referință la cererea de chemare în judecată prin care menționat că, informația "Conducătorul întreprinderii SRL „Natantonix" este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschi" nu constituie o infomație defăimătoare care ar leza în vreun fel onoarea și deminitatea reclamantului.
13. Reiterează pîrîtul că, libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constitutional
14. Totodată mai menționează pîrîtul că, potrivit cererii de chemare în judecată, reclamantul pretinde că afirmația pîrîtului precum că conducătorul întreprinderii SRL „Natantonic" este și finul de cununie a reclamantului Ghenadie Șmulschi este falsă și raspindirea acesteia in contextual videoului intitulat "Scheme de milioane la Întreprnderea Municipală Apa Canal Balti", defăimează reclamantul în mod nejustificat și lezează onoarea și demnitatea profesională, deoarece pîrîtul în calitate de autor a utilizat numele reclamantului impreuna cu informația minciunoasă dînd de inteles publicului precum că ultimul este subiectul unor scheme și grupări implicate in tranzacții dubioase cu delapidari de fonduri din cadrul Întreprinderii municipale Regia Apa Canal Balti. Or, așa numitele "scheme" în care este implicat Ghenadie Șmulschii sunt prezentate de pîrît drept achiziiții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL „Natantonix". Astfel pîrîtul nu a făcut o afirmație certă ci una probabilă în contextul investigației făcute de Sergiu Burlacu.
15. Pe de altă parte informația răspândită de pîrît vizează posibile scheme de corupție de la o întreprindere municipală, întreținută din bani publici. Astfel informația răspîndită este de interes public, ce vizează posibile scheme de

corupție de la o întreprindere municipală. În alt context, afirmația privind relația de rudenie a lui

Ghenadie Șmulschi nu este defăimătoare, nu are nimic comun cu onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a a viceprimarului.

16. Subsecvent, menționează pîrîtul că pentru a se stabili dacă a fost defăimată reputația persoanei în raport cu libertatea de exprimare prin prisma standardelor CEDO, este necesar de a fi aplicată procedura triplului test și a verifica dacă ingerința în libertatea de exprimare este prevăzută de lege, dacă are un scop legitim și dacă este necesară într-o societate democratică în contextul în care nici libertatea de exprimare, nici apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie nu sânt absolute şi nu au prioritate una în faţa alteia. Astfel, în aplicarea corectă a normelor legale enunțate, conchide că onoarea reprezintă un sentiment complex, determinat de percepţia pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, iar reputaţia semnifică felul în care o persoană este considerată în societate și este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate. Respectiv, orice atingere adusă demnităţii şi reputaţiei persoanei o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relaţiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societății despre sine. La acest subiect, urmează de reținut şi că persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine întrunirea condiţiilor legale ce denotă că informația este falsă.
17. Totodată ține să menționeze pîrîtul că, în cazul examinării unei asemenea categorii de litigiii trebuie să se asigure echilibrul între dreptul la apărarea onoarei demnităţii şi reputaţiei profesionale, pe de o parte, şi apărarea altor drepturi garantate de Constituţie şi alte acte normative, inclusiv dreptul la libera exprimare, la gîndire, la informaţie, pe de altă parte.
18. La caz, pîrîtul a prezentat o informație de interes public cu privire la starea deplorabilă a ÎM ”Regia Apa Canal Balti” și și-a exprimat opinia cu privire la posibile scheme de coruptie. Astfel afirmația ”achiziții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL Natantonix … ” constituie o opinie exrpimată de autor și nu o afirmație certă. Mai mult ca atît, Ghenadie Șmulschi este o persoană publică, care deține funcția de viceprimar al mun. Balti.
19. În acest sens, pîrîtul a reținut că persoanele „publice” trebuie să fie cu mult mai tolerante la criticile cetăţenilor în adresa sa, deoarece limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice şi a persoanelor care ocupă

funcţii publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare. Drept urmare, se constată cert și fără echivoc că intimatul, prin informația expusă nu a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Ghenadie Șmulschi ținînd cont de faptul informația răspîndită constituie o opinie exprimată in urma unei investigații ample a ÎM ”Regia Apa Canal Balti”.

20. Reprezentatul reclamantului Ghenadie Șmulschi, avocat Iulian Paciurca în cadrul ședinței de jduecată a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea ei, pe motivele indicate în acțiune.
21. În ședința de judecată reprezentantul pîrîtului Sergiu Burlacu, avocatul Igor Ciuru nu a solicitat respingerea cererei de chemare în judecată pe motivele indicate în referință.

Aprecierea instanței de fond:

22. Audiind participanții la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spețа, instanța de judecată consideră că acțiunea urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.
23. În conformitate cu art. 5 alin.(1) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
24. În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
25. În conformitate cu prevederile art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, probele se adună şi se prezintă de către părţi şi de alţi participanţi la proces.
26. În baza art.121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistența de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
27. Potrivit art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu niciun fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

28. În acord cu art.130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
29. Conform art.240 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele are au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. (3) Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.
30. Potrivit art. 20 din Constituția Republicii Moldova - orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
31. În conformitate cu prevederile art.32 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gîndirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Alin.(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.
32. Potrivit art.19 alin.(1) Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.
33. În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bunăcredinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Bunacredinţă se prezumă pînă la proba contrară.
34. Conform art.21 Codul civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.
35. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

36. Astfel, art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate sub perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent hotărârea privitor la toate pretențiile și cererile, fără contradicții, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind unicul mijloc de exercitare eficientă a controlului judiciar.
37. Instanța statuează că, prin prisma iminenței respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pornind de la necesitatea asigurării dreptului părților la o hotărâre motivată, instanța de judecată își va motiva concluziile în prezenta speță, prin prisma analizei argumentelor prezentate de către părți, raportate la materialele cauzei civile și la cadrul legal incident.
38. Conform articolului 8 din CEDO, orice persoană are dreptul la respectarea vieţii sale private şi de familie, a domiciliului său şi a corespondenţei sale. Nu este admis amestecul unei autorităţi publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege şi constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea naţională, siguranţa publică, bunăstarea economică a ţării, apărarea ordinii şi prevenirea faptelor penale, protecţia sănătăţii, a moralei, a drepturilor şi a libertăţilor altora.
39. Articolul 10 din CEDO garantează că, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societăţile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Exercitarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilităţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrângeri sau sancţiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii, a moralei, a reputaţiei sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informaţiilor confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.
40. Conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, defăimare reprezintă răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei.

41. În conformitate cu prevederile art.3 alin.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Alin.(2) Libertatea de exprimare protejează atît conținutul, cît și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Alin.(3) Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.
42. Prin urmare, restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut de lege și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.
43. Potrivit art. 15 al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informaţiei şi/sau persoanei juridice care a răspîndit-o rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată.
44. Potrivit art.16 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informației și, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informație. Alin. (2) Dacă se constată că informația la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspîndit informația sau autorul informației satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate. Alin. (3) Rectificarea sau dezmințirea informației, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă informația a fost răspîndită de mass-media și publicația sau emisiunea care a răspîndit această informație apare mai rar decît o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune
45. Conform art. 24 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se

bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.

46. Potrivit art.26 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte. Alin. (2) În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspîndirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii.
47. În conformitate cu art. 29 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, instanţa de judecată va acorda o compensaţie de natură să aducă satisfacţie persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensaţiei pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanţa de judecată va lua în consideraţie caracterul şi gravitatea suferinţelor fizice şi psihice cauzate reclamantului, caracterul informaţiei răspîndite, gradul de răspîndire a informaţiei, personalitatea reclamantului, reputaţia pîrîtului, gradul de vinovăţie a pîrîtului, consecinţele răspîndirii informaţiei defăimătoare, starea materială a reclamantului şi cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezminţirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată şi alte circumstanţe importante pentru examinarea cauzei.
48. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului enunțată în cauza Handyside împotriva Regatului Unit, § 49, libertatea de exprimare, inseparabilă de democrație, este consacrată într-o serie de instrumente naționale, europene și internaționale și regionale care promovează acest sistem recunoscut ca singurul capabil să garanteze protecţia drepturilor omului.
49. Prin interpretarea articolului 10 din Convenție, Curtea a afirmat că „libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele unei societăţi democratice, una dintre condiţiile de bază ale progresului acesteia şi dezvoltare personală.
50. Instanța de judecată sublinează că libertatea de exprimare aparține fiecărui individ. Aceasta cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără intervenția autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.
51. În calitate de drept fundamental, libertatea de exprimare oferă oricărei persoane dreptul de a-și exprima opiniile, oricât ar fi de contestabile sau șocante, minoritare sau extravagante. Exercitarea acestei libertăți poate fi totuși limitată de drepturile și interesele altei persoane. Legitimitatea acestor limite aduse libertății de exprimare variază, pe de o parte, în

funcție de natura și contextul în care sunt exprimate opiniile și, pe de altă parte, de calitatea celui care le exprimă.

52. Astfel, în cadrul ședinței de judecată a fost stabilit faptul că la la 31.07.2023 ora 09:25 pârâtul Burlacu Sergiu a distribuit pe pagina din rețeaua de socializare www.facebook.com, un video întitulat „Scheme de milioane" la ÎM „Regia Apă canal" Bălți, în care pârâtul în calitate de autor a relatat un șir de circumstanțe legate de activitatea întreprinderii, iar în contextul videoului pârâtul a declarat următoarele afirmații: „Haideți totuși să vedem care este păienjenișul schemelor și grupărilor implicate în tranzacțiile dubioase și pretinsele delapidări de fonduri din cadrul întreprinderii Municipale Regia Apă canal Bălți (intervalul timpului 36:06 - 36:23). Doamna Irina Zubenina fiind cunoscută prin trecutul său controversat, fiind demisă anterior de Consiliul Municipal Bălți din această funcție (director executiv), conform declarațiilor fostului primar Renato Usatâi pentru beții la locul de muncă și pentru administrare ineficientă, în baza legăturilor sale foarte apropiate cu viceprimarul de Bălți, fost membru al Consiliului de administrare a întreprinderii Municipale Regia Apă Canal, domnul Ghenadie Șmulschii, efectuează achiziții probabil și puțin justificate de la întreprinderea SRL „Natantonix", pe această perioadă în sumă de 2 273 879,00 lei. Interesant este de menționat că, conform informației pe care le dețin, conducătorul întreprinderii SRL Natantonix este și finul de cununie a viceprimarului Ghenadie Șmulschii (intervalul timpului 37:06 - 38:19)".
53. Reprezentantul reclamantei invocă faptul că pârâtul Sergiu Burlacu a recurs la răspândirea unor informații false și defăimătoare în adresa acesteia fără a avea substrat factologic suficient, fapt prin care i-a fost afectat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională, fiind discreditată în mod nejustificat în fața opiniei publice.
54. În ședința de judecată s-a stabilit că, pârâtul nu a negat că ar fi făcut astfel de declarații. Ba mai mult, în ședința de judecată și în referință a fost comunicat că aceste declarații au fost bazate pe anumite presupuneri de acte de corupție la o întreprindere municipal întreținută din bani publici.
55. În acest sens, instanța de judecată reține faptul că defăimare reprezintă răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputația profesională a persoanei.
56. Astfel, nu a fost dovedită existenţa pretenţiilor invocate de către reclamant privind dezmințirea informației, or, la caz nu s-a prezentat careva bază probatorie întru confruntarea celor solicitate, argumentele reclamantului fiind declarative şi superficiale, respectiv pretenția privind dezmințirea informației prezentată de reclamantă în videoul din rețeaua de socializare

www.facebook.com întitulat „Scheme de milioane” la ÎM „Apă canal Bălți” la 31.07.2023 ora 09:25, este neîntemeiată.

57. Instanța de judecată menționează că potrivit prevederilor art.7 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Alin. (2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație.
58. Potrivit art.8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.
59. Conform art.10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Executarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.
60. Exercitarea libertăților instituite de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și anume: de exprimare, de opinie, de a primi și de a comunica informații, comportă o serie de îndatoriri și responsabilități și poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru protecția reputației sau a drepturilor altora.
61. Dreptul la protejarea reputației este un drept care este protejat de art.8 din Convenție, fiind un element care ține de viața privată, totuși, pentru ca

art.8 să fie luat în considerare, atacul asupra reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să fie realizat într-o manieră care să prejudicieze beneficiul personal al dreptului la respectarea vieții private. De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că, nu poate fi invocat art.8 pentru a se plânge de o atingere adusă reputației care este o consecință previzibilă a propriilor acțiuni, precum săvârșirea unei fapte de natură penală, săvârșire constatată cert de către o autoritate competentă.

62. Atunci când examinează necesitatea unei ingerințe într-o societate democratică în vederea protejării reputației sau a drepturilor altora, Curții, i se poate solicita să verifice dacă autoritățile interne au păstrat un echilibru just între protejarea a două valori garantate de Convenție și care pot fi în conflict în anumite cauze: și anume, pe de o parte, libertatea de exprimare, astfel cum este protejată de art.10, și, pe de altă parte, dreptul la respectarea vieții private - sub aspectul demnității, onoarei, reputației profesionale, garantat de dispozițiile art.8 din Convenție.
63. Potrivit art.2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, defăimare reprezintă răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei.
64. Astfel, răspândirea informației reprezintă proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată).
65. Potrivit articolului enunțat, judecata de valoare este definită ca opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit iar expresia judecată de valoare fără substrat factologic suficient reprezintă judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate, totodată, persoană care exercită funcții publice este persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia. La fel, potrivit aceluiași articol, termenul fapt reprezintă eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită.
66. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat în jurisprudența sa (cauza Lavric versus România, pct.39) că trebuie făcută o distincție clară între fapte și judecăți de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi

dovedit. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și constituie o încălcare a libertății de exprimare.

67. Prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cazul Lingens, a stabilit existenta diferenței fundamentale între expunerea faptelor și formularea judecăților de valoare: 1) expunerea unor fapte are un efect sporit de convingere, în același timp ea necesită demonstrarea corespunderii realității a acestor fapte; 2) formularea de opinii este legată de perceperea subiectivă a realității și de aceea este imposibil a se demonstra corespunderea lor realității. Respectiv legislația nu trebuie să ceară o atare demonstrare, dar nu a stabilit modul și criteriile de diferențiere a faptului de judecata de valoare.
68. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prevederile cadrului legal și specificul litigiilor de acest gen, instanțele de judecată țin cont de

următoarele criterii de diferențiere a faptului de judecată de valoare: 1) limbajul utilizat la răspândirea informației. În cazul în care informația este redată utilizându-se expresii clare, care vorbesc despre lucruri concrete, informația poate fi caracterizată drept conținând fapte. Dacă autorul operează cu un limbaj emfatic sau expresii de probabilitate sau ipotetice, atunci mai curând este vorba de opinie. 2) contextul și ambianța în care sunt răspândite informațiile respective. 3) posibilitatea de a verifica. În timp ce veridicitatea sau falsitatea unui fapt poate fi verificată, opinia poate fi caracterizată doar după principiul "dreaptă sau nedreaptă".

69. Totodată, libertatea de a critica statul, autoritățile publice și persoanele care exercită funcții publice este prevăzută la art.9 al Legii cu privire la libertatea de exprimare.
70. Astfel, în conformitate cu prevederile art.9 alin. (4) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.
71. La examinarea acțiunii privind dezmințirea informațiilor care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională, sarcina probațiunii revine atât reclamantului, cât și pârâtului. Cu toate că apărarea onoarei, a demnității și reputației profesionale sunt valori protejate de lege, totuși, acest fapt nu înseamnă că ele din start prevalează asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.
72. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca

mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice, astfel fiind acordată o poziție privilegiată liberei discutări a chestiunilor de interes general atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

73. În cauza Horgeirson c. Irlandei Curtea a precizat că art.10 apără nu numai afirmațiile incluse în cadrul unei dezbateri politice propriu-zise, ci și discutarea oricăror subiecte care interesează opinia publică în general sau un segment al acesteia, exemple fiind afirmațiile privind funcționarea instituțiilor publice sau cele referitoare la activitatea unor persoane aflate în funcții de decizie, atât publice cât și private.
74. Totodată, din analiza informației distribuite în rețeaua de socializare www.facebook.com întitulat „Scheme de milioane" la ÎM „Apă canal Bălți" la 31.07.2023 ora 09:25 a pârâtului rezultă că, acesta și-a exprimat opinia față de o persoană publică care a deținut funcția de viceprimar de Bălți și fost membru al consiliului de administrare al ÎM „Regia Apă canal Bălți", o instituție de interes public, aceasta fiind o informație de interes public cu privire la starea deplorabilă a ÎM „Regia Apa Canal Balti" și a prezentat publicului date cu privire la posibile scheme de corupție și delapidare de la întreprinderea vizată, declarațiile date fiind bazate pe constatările comisiei financiare menționate în Raportul inspectării financiare complexă la Întreprinderea Municipală „Regia Apă Canal Bălți".
75. În acest sens, instanța de judecată reține, persoanele „publice" trebuie să accepte ingerinţe în viaţa lor privată în mai mare măsură decât persoanele obişnuite şi gradul accesibil de cercetare mai atentă urmează să fie cu atât mai mare cu cît figura publică în cauză şi informaţia ce se dezvăluie sunt mai importante.
76. Instanța de judecată, menționează că, libertatea de exprimare nu se referă doar la o anumită categorie de informații sau forme de exprimare, aceasta nu se referă doar

la relatările de fapt și opiniile care sunt privite favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca chestiune de indiferență, ci și la cele care ofensează, șochează sau deranjează statul sau orice parte a comunității. Atunci când persoana dorește să răspândească o informație, statul nu poate dicta sau critica forma în care această informație este răspândită.

77. Prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, nivelul de critică la care este supus comportamentul și acțiunile reclamantului fiind mult mai înalt decât acțiunile unei persoane private, dânsul, fiind obligat să manifeste un grad sporit de toleranță având îndatorirea de a se lăsa deschisă unei cercetări mai apropiate persoanei sale de către publicul larg.

78. Tot aici, instanța de judecată menționează că, în cauza Dichand vs. Austria, cu privire la necesitatea ingerinței în libertatea de exprimare a reclamanților, CtEDO a considerat că judecățile de valoare pe care le-a făcut primul dintre ei au o bază factuală suficientă, cât timp acesta nu a invocat o stare de fapt mincinoasă. Curtea a amintit că dl. Graff era un om politic important care trebuie să suporte un anumit nivel al criticii activității sale publice și private. Chiar dacă tonul articolului din ziar era virulent și polemic, Curtea a indicat că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezentau o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice. La fel, în cauza Pakdemirli vs Turcia, CtEDO a amintit faptul că, în condițiile în care victima era un ilustru om politic, acesta trebuie să suporte limite ale criticii mult mai elastice decât în cazul altor persoane.
79. În jurisprudenţa CtEDO „judecățile de valoare fără substrat factologic suficient" mai sunt numite „opinii excesive". Judecățile de valoare pot fi preţioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacţionare etc. Acestea nu pot fi dezmințite prin hotărârea judecăţii. Ele pot fi dezbătute prin polemică, adică răspuns (replică, comentariu).
80. Concluzii similare au fost expuse și în cauza Wirtschafts-Trend Zeitschriften Verlags GMBH vs. Austria, unde Curtea a indicat că limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.
81. În consecință, instanța de judecată concluzionează că pârâtul și-a exercitat un drept prevăzut de Constituție și anume dreptul la libera exprimare, ceea ce constituie o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei.
82. Mai mult ca atât, instanța reține că, toate declarațiile expuse de către pârâtul Sergiu Burlacu au fost făcute în calitatea sa de consilier municipal din cadrul Consiliului Municipal Bălți, care au fost bazate pe constatările comisiei financiare menționate în Raportul inspectării financiare complexă la Întreprinderea Municipală „Regia Apă Canal Bălți".
83. Astfel, pretențiile reclmantului prin care solicită dezmințirea informațiilor publicate în videoul din rețeaua de socializare www.facebook.com întitulat „Scheme de milioane" la ÎM „Apă canal Bălți" la 31.07.2023 ora 09:25 nu cumulează cele 3 condiții necesare pentru a permite pârâtului dezmințirea informației, și anume declarațiile trebuie să îndeplinească aceste 3 condiții cumulativ: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație.
84. Instanța de judecată indică că, natura defăimătoare a informațiilor nu se prezumă, acest fapt trebuie de dovedit, or, potrivit art.24 alin.(1) al Legii

cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

85. Aici instanța de judecată relevă că, judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, însă acestea nu pot fi dezmințite prin hotărârea judecății, fiind posibil de a fi dezbătute prin replici, comentarii, răspunsuri.
86. Prin urmare, principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel și libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.
87. Luând în considerare cele constatate, instanța subliniază că, la caz, nu sunt întrunite condițiile cumulative pentru răspunderea prevăzută de Legea cu privire la libertatea de exprimare.
88. Astfel, după cum enunță prevederile legale mai sus-citate, libertatea de exprimare diferențiază 3 tipuri de lezare a onoarei și demnităţii persoanei: - răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; - răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; - injuria.
89. La examinarea acţiunii, deci, urmează să se ţină cont de specificul noţiunii de „judecată de valoare”, care prezumă că persoana nu poartă răspundere pentru părerea expusă în privinţa unor evenimente, circumstanţe etc., veridicitatea cărora este imposibil de a se demonstra. Respectiv, urmează de făcut o distincţie clară între fapte şi judecăți de valoare.
90. Judecata de valoare este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, iar, faptul reprezintă un eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită.
91. La rândul său, judecata de valoare fără substrat factologic suficient este acea judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate. Cerinţa de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar, invocarea probei veritații în acest caz ar constitui o încălcare a libertăţii de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art.10 din Convenţia Europeană (pct.61 din Hotărârea CEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c. Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42).
92. Totodată, chiar şi atunci când o declaraţie constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază

faptică suficientă pentru declaraţia respectivă, deoarece chiar şi o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărârea CEDO din 01.07.1997 pronunţată în cazul Obershlik c. Austriei).

93. La fel, instanța de judecată reține că, conform Jurisprudenței Curții de la Strasbourg în materia libertății de exprimare, judecătorul național nu poate pronunța o hotărâre inconsistentă Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.
94. Astfel, libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale a unei societăți democratice și una din condițiile de bază al progresului ei și al autoperfecționării individuale (Nilsen and Johnsen v. Norwaj [GC], no.23118/93, § 43, ECHR 1999-VIII).
95. Libertatea de exprimare de asemenea acoperă un posibil recurs la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare (Prager and Oberschlick v. Austria seria A no.313, p.19, § 38).
96. Dat fiind faptul că, declarațiile care se solicită a fi dezmințite poartă un caracter general, se constată că, acestea nu poartă caracter defăimător, or, declarațiile pârâtului s-au bazat pe constatările comisiei financiare menționate în Raportul inspectării financiare complexă la Întreprinderea Municipală „Regia Apă Canal Bălți”.
97. Prin urmare nu există temei de a recunoaște falsă și defăimătoare informațiile răspândite de Sergiu Burlacu la data de 31 iulie 2023, ora 09:25, pe pagina sa din rețeaua de socializare www.facebook.com, ce în consecință a afectat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională reclamantului Șmulschii Ghenadie, precum că are legătură spiritual de naș și fin de cununie cu administratorul SRL„Natantonix” expusă în contextul videoului întitulat “Scheme de milioane la Întreprinderea Municipală „Regia Apă Canal Bălti, având în vedere că, reclamantul nu a probat nici caracterul defăimător al acestora, dar nici prin ce anume a fost lezată demnitatea și onoarea lui personală, așa cum prevede art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
98. Rezumând cele relatate, instanța de judecată reține că nu au fost stabilite în cadrul examinării cauzei temeiuri legale ce ar restricționa dreptul la libertatea de exprimare, astfel, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Iulian Paciurca, în interesele lui Șmuls urmează a fi respinsă.
99. Potrivit prevederilor art.29 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța

de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspîndite, gradul de răspîndire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului, consecințele răspîndirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pârâtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei. Alin. (2) Se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință.

100. Conform art.1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
101. În conformitate cu prevederile art.2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.
102. În raport cu încasarea prejudiciului moral, instanța de judecată menționează că, pentru a fi acordată o satisfacție echitabilă, este necesară prezența conduitei ilicite/defăimătoare din partea subiectului pasiv/responsabil al obligației de recuperare a prejudiciului.
103. Suplimentar, trebuie demonstrată existența unei legături clare de cauzalitate între dauna solicitată și încălcarea pretinsă. Compensația poate fi acordată atâta vreme cât daunele sunt rezultatul încălcării constatate. Nici o despăgubire nu poate fi acordată pentru daune cauzate de evenimente sau situații care, nu au constituit o încălcare a drepturilor persoanei. Scopul pentru care se acordă despăgubiri cu titlu de daune este

acela de a compensa reclamantul pentru consecințele prejudiciabile ale încălcării. Scopul nu este deci acela de a sancționa subiectul responsabil.

104. Prin prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal).
105. Cererile de reparare a prejudiciului moral se înaintează în litigiile delictuale, către autorul prejudiciului (persoană fizică sau juridică). Mărimea

compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată, care este compensată prin echivalent bănesc.

106. Prin urmare, în cazul constatării lipsei temeiniciei acțiunii privind dezmințirea informației, instanța de judecată consideră drept justificată și rezonabilă soluția de respingere a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, or, în lipsa cauzei, și anume a faptei ilicite, nu este susceptibil de a surveni efectul prejudiciabil al acesteia.
107. Reieșind din faptul că, informațiile răspândite de pârât nu presupun un carater defăimător, având în vedere că, răspândirea informației a fost efectuată în baza dreptului la libera exprimare, prin prisma unui raport de proporționalitate, instanța de judecată reiterează caracterul justificat al soluției de respingere a acțiunii înaintate de reprezentantul reclamantei, Șmulschii Ghenadie, avocatul Iulian Paciurca către Burlacu Sergiu privind dezmințirea informației false în videoul din rețeaua de socializare www.facebook.com întitulat „Scheme de milioane" la ÎM „Apă canal Bălți" la 31.07.2023 ora 09:25, obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare, încasarea prejudiciului moral.
108. În raport cu cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată reține că, potrivit art.82 Cod procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.
109. În conformitate cu prevederile art.94 alin. (1) Cod procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
110. Potrivit prevederilor art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.
111. Conform prevederilor art.96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Alin.(1^1) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
112. Instanța de judecată denotă faptul că, pârâtul în legătură cu examinarea prezentei cauze civile a beneficiat de asistență juridică calificată oferită de către avocatul Igor Ciuru, fapt ce se confirmă prin bonul de plată seria GL nr.392137 din 20.12.2023 în sumă de 2 500,00 (două mii cinci sute) lei, anexat la materialele cauzei (f.d.53) și în cadrul ședinței de judecată

reprezentantul pârâtei a solicitat încasarea sumei respective din contul reclamantului.

113. Instanța de judecată reține faptul că suma cheltuielilor de asistență juridică de 2 500,00 (două mii cinci sute) lei, care se pretinde a fi încasată din contul reclamantei este una necesară, realmente angajată și rezonabilă ca mărime ținând cont de complexitatea cauzei, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat pe margiea cererii de chemare în judecată.
114. Din aceste considerente, reieșind din soluția adoptată asupra fondului cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a încasa din contul reclamantei Șmulschii Ghenadie în beneficiul lui Burlacu Sergiu a cheltuielilor de judecată compuse din asistență juridică în suma de 2 500,00 (două mii cinci sute) lei, suportate în prezenta cauză.
115. În conformitate cu art. art. 2, 3, 15, 16 alin. (1), 24 alin.(1), 26 alin. (1), 29 alin.(1) Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, 19 alin.(1), 10 alin. (1), 21, 1998 alin. (1), 2036 alin. (1) Cod Civil, 5 alin.(1), 82, 94 alin. (1), 90 lit.i), 96 alin. (1), 118 alin. (1), (3), 119 alin. (1), 121, 122, 130 alin. (1), 240 alin. (1), 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Șmulschii Ghenadie către Burlacu Sergiu privind dezmințirea informației false și compensarea prejudiciului moral, ca neîntemeiată.

Se încasează de la Șmulschii Ghenadie în beneficiul lui Burlacu Sergiu cheltuielile de judecată compuse din asistența juridică în sumă de 2 500,00 (două mii cinci sute) lei.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul central), la Curtea de Apel Bălţi.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Alexandru Roşca**

Copia corespunde originalului _____ Judecător Alexandru Roşca